

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

עין משפט נר מצוה

לח א מיי פ"ו מהל
ערכין ומרמין הלכי
טו:
לו ב מיי פ"ו מהל
ערכין ומרמין הלכה
כ טמג עשין קלב טושיע
ק"מ סימן י"ב פטין ט:
לז ג ד מיי שם הלכה
טט:

תוספות

אמר רבי אילא. שינויא
הוא ומה אילו
האומר לחבירו וכו' מי לא
קדשה. אם מכרה וחזר
ולקחה שיחול הקדש שהרי
עכשוו שלו ופי היכי דאילו
הקדש שהתא קדשה כי נמי
אמר דקדוש לקמייהו קדוש:
הא לא דמיא. משקנא
דקדושה הוא לנדב הונא
גביה דר"ן: לבשאקחנה
תקדיש דלא קדשה. למ"ד
אין אדם מקדיש דבר של
לא לעולם: ובשני מי
דמי גבי זבינא פסקה
למילתיהו. שאין לו לא
גוף ולא פירות ואין אדם
מקדיש דבר שאינו שלו ולא
לדמי דהא גופא ופירא
גידל ללוקח הכל גופא
גידה הוא: אמ דמי.
משקנא דלמקפתא הוא:
לאובר שרה משכבנתי
ך. קמס:

פירוש הר"ש

א"ר [אילא]. אין הכי נמי
דקדשה: מי לא קדשה.
אם מכרה וחזרה ולקחה:
הא לא דמיא. משקנא
דפירכא הוא: לבשאקחנה
בסוף דלא קדשה. למ"ד
אין אדם מקדיש דבר של
לא לעולם: גבי זבינא
לן לא גוף ולא פירות:
גבי אשה מי פסיקא
מילתא. הניח הוא של
אלא שמשועבד לבעל מעשה
ידה הלכך יכולה
להקדישה: הא לא דמיא.
משקנא דלמקפתא הוא:
אשה אין בידה להתגרש.
הלכך אי ממתינן לה לא
לא מני לאקדושי: הא לא
דמיא. אלא הילכך שקבעו
ומן למשכבתי שאין צדו
לפדותו בתוך הזמן ואפילו
היה יכול להקדיש והיה
פגמה נמי: אשה מי אית
לה קיצותא. לעולם אין
צדה להתגרש:

אמר רבי אילא ומה אילו האומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך קדיש מי לא קדשה. הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו ממתינא וממתינתא שמיע ליה הכי אלא סברא דנפשיה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דהיי דודאי סבירא ליה

דטעמא דקדשה מפני שברשותו היא עכשיו דהא כשמכרתי לך איהו גופיה מודה ללא קדשה אפ"ה סבירא ליה דקונס קונס שאני עושה אית להא דמיא ללא דמי לאומר לחבירו שדה שמכרתי לך ללא קדשה משום דזבניי פסיקא מילתא כדאמרין לקמן דגופא ופירא צד לוקח מה שאין כן אשה לכיון דגופא צידה הוא ומעשה ידיה היא שמוכה בכל יום לבעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מינייה שצדו להקדיש עכשיו קונס דאשה נמי אית ציה חד זד למעליותא טפי משדה משום דצדדה צין שעת הקדשו לטעה שיחול דהיינו לכשאקחנה יש זמן שהשדה יוצא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין כן גבי אשה שגופה לעולם ברשותה הוא ומשום הכי סבירא ליה דכי היכי דצדדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדיש קדשה אשה נמי כי אסרה מעשה ידיה על צדלה לכי מגרשה חייל כך נראה צעניי. ואפ"ה הכי אתקייף

ליה רבי ירמיה דלא דמי דלמלא האי זד דאיכא צדדה למעליותא דמיני מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מההוא זד דאיכא צדדה דגופיה צידה הוא דמאי נפקא מינה כיון דלא מציא לאסור שיחול איסורה עכשיו עד שתתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש דלא קדשה משום שאין צדו להקדישה עכשיו וצניי פסיקא מילתא. נהי דודאי שפיר קא דחית דליכא למיגרמי אשה משדה זו שאני מוכר לך ללא דמיין כדקאמרת אפ"ה מאי דבעית למפשט לאדיך גיסא דלא חייל קונס ידיה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זבניי פסיקא מילתא דגופה דשדה ופירא צד לוקח ומשום הכי לא קדשה אלא גבי אשה כיון דגופה צידה הוא איכא למימר דקדשה ואדרבה איכא למפשט הכא דקדשה מהאומר לחבירו

שדה שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש קדשה משום דגופא דשדה צדדה צדדה משום דהקדש מיני שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. והיה דאמרין צדקה האומר משקלי עלי (ערכין כא.) גבי המשכיר בית לחבירו והקדישו משכיר הדר זו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צדדה קאי כבר כתבתי צדקה השותפין (לעיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דהיה צדדה צדדה בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מצי משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **משקף** ליה רב שינא צריה דרז אידו מי דמי שדה זו צידו לפדושה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצדו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכל אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קי"ל כרז הונא דאמר [כמוצות נח:] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צן נורי דאמר יפר לאו משום מה שפגמה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת זמנות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שמה שערה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשה ותהא אסורה לחזור להכרי אפשר לבעל לזיהר ממנה בכך אלא הכל באוסרת כל הנאה שלה על צדלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומכבסת וכולהו אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו במלאכות הללו והנהי מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת זמנות שתאמר איני נונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרין אשה צידה להתגרש בתמיה: הא לא דמיא. פירושו אלא אי מדמית לה להא ודאי דמיא לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צדו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הפס קיין.** גבי שדה איכא קיצותא לפדותה דהיינו לאחר אי שנים עשר חדש ומשום הכי מצי מקדיש לה מעכשיו הכל לא קיין גבי אשה לית ליה קיצותא דשמה לא התגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה צדודה תחתיו:

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחבירו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדיין היא צדו להקדישה שלא החלטתיה לך מכל וכל: **לכשאקחנה ממך.** לכשאחזור ואקחנה ממך תקדיש: **מי לא קדשה.** מי לא חייל שם קדושה עלה לכשאקחנה מזה. הכא נמי גבי האי איתתא כי אמרה

יקדשו ידי לעושיהן לאחר שתתגרש דודאי חיילא עלייהו שם קדושה: **מי דמי.** כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכא האי גברא דמוזנן שדה זו אכתי צדיה היא שעדיין לא מכרה ודיקא נמי דקתני שאני מוכר לך ולא קתני שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשאחזור ותצא לרשותו: **אבל.** הא איתתא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש צידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה יכול להקדישה לכשאחזור לרשותו גבי אשה לא אמר: **אלא.** הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי היכי דהתם לא קדשה משום דלא קיימא שדה ברשותיה שהרי כבר מכרה הכל נמי לגבי הך איתתא לא קדשי מעשה ידיה: גבי זבניא פסיקא **(למילתיהו).** דגופה **(6)** לפירות צידה **ללוקח:** גבי אשה מי פסיקא מילתא מי הויא גופה לבעל והתם גבי אשה דינא היא דתיקדוש: הא לא דמיא

אלא לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש. דהתם אע"ג דלא קדשה השתא קדשה לקמייה הכי נמי גבי אשה: שדה צדו לפדושה. כל אימת דבעי אהכי מצי לאקדושה מהשתא: **אשה צידה להגרש.** בתמיה. והואיל ואין צידה להתגרש לא חייל הקדש למעשה ידיה לכשאחזור: לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לעשר שנים וכו' **מי לא קדשה.** דהשתא אין צדו לפדותה עד עשר שנים ולכשיפדנה קדשה דחייל עלה קדושה מהשתא **(7):** הכל נמי גבי אשה אף על גב דאין צידה לגרש עצמה כי מיגרשא חיילא קדושה על מעשה ידיה: **הפס קיין.** גבי שדה איכא זמן קצוב לעשר שנים וכיון דאיכא זמן קצוב דמי כאילו יש צדו לפדותה לאלתר: **אשה מי יש לה קיצותא.** לידע אימתי תתגרש: אלא

שדה שמכרתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה משום דגופא דשדה צדדה צדדה משום דהקדש מיני שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. והיה דאמרין צדקה האומר משקלי עלי (ערכין כא.) גבי המשכיר בית לחבירו והקדישו משכיר הדר זו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צדדה קאי כבר כתבתי צדקה השותפין (לעיל דף מו: ד"ה היכי) דלא קשיא דהיה צדדה צדדה בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מצי משכיר להקדיש ונותן לו לשוכר בית אחר: **משקף** ליה רב שינא צריה דרז אידו מי דמי שדה זו צידו לפדושה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל שצדו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש בתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לכי מגרשה לא חייל. ומקשו הכל אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קי"ל כרז הונא דאמר [כמוצות נח:] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צן נורי דאמר יפר לאו משום מה שפגמה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת זמנות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שמה שערה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשה ותהא אסורה לחזור להכרי אפשר לבעל לזיהר ממנה בכך אלא הכל באוסרת כל הנאה שלה על צדלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומכבסת וכולהו אינן והיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו במלאכות הללו והנהי מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת זמנות שתאמר איני נונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרין אשה צידה להתגרש בתמיה: הא לא דמיא. פירושו אלא אי מדמית לה להא ודאי דמיא לאומר לחבירו שדה זו שמכרתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צדו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: **מי דמי הפס קיין.** גבי שדה איכא קיצותא לפדותה דהיינו לאחר אי שנים עשר חדש ומשום הכי מצי מקדיש לה מעכשיו הכל לא קיין גבי אשה לית ליה קיצותא דשמה לא התגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה צדודה תחתיו: